

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

OSTRAVA

VY_32_INOVACE_PPM15160NÁP

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován ESF a OPVK

Výukový materiál v rámci projektu OPVK 1.5 Peníze středním školám

Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0883
Název projektu:	Rozvoj vzdělanosti
Číslo šablony:	III/2
Datum vytvoření:	13.3. 2013
Autor:	Ing. Ivana Náplavová
Určeno pro předmět:	První pomoc
Tematická oblast:	Poranění a akutní stavy
Obor vzdělání:	Masér sportovní a rekondiční 69-41-L/002 1. ročník
Název výukového materiálu:	Výuková prezentace: Poranění hlavy
Popis využití:	Příčiny, příznaky, první pomoc, úkoly pro žáky
Čas:	15 minut

Poranění hlavy

a) poranění měkkých pokrývek lebních

- poranění k sobě poutají pozornost
- podlitiny, oděrky
- tržně – zhmožděné, silně krvácející rány
- vzácněji úrazová skalpace = odtržení kůže od spodiny

b) poranění lebečních kostí

- asi ve 30% všech poranění hlavy se láme i kost

fraktury jsou závažné jen v případech, kdy jsou sdruženy s poraněním mozku nebo jsou-li zdrojem krváčení (vpáčené zlomeniny – poškození mozku).

c) poranění nitrolební

spojena s poruchou vědomí
možnost vzniku komplikací ohrožujících život

<http://office.microsoft.com/cs-cz/images/results.aspx?qu=obvaz&ex=1#ai:MC900027820>

Závažnost nitrolebečního poranění většinou neodpovídá zevním poraněním hlavy a obličeje, často dochází k závažnému poranění mozku bez viditelných zranění měkkých tkání hlavy!!!!

**Práce ve dvojicích
Diskuse**

Čas: 3 minuty

Poranění hlavy se zachováním vědomí

První pomoc:

- postiženého uložíme do polohy vleže na zádech se zvýšenou horní polovinou trupu a hlavy (15-30° při zachovalé ose hrudník – hlava)
- ošetříme poranění hlavy aseptickým obvazem
- zajistíme tělesný a duševní klid
- sledujeme vědomí a základní životní funkce
- provádíme protišoková opatření
- zajistíme příjezd ZZS

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:CZ-IJ03_Prvn%C3%AD_pomoc.jpg

**Po úrazu hlavy, i když je zachováno vědomí,
nelze vyloučit např. současnou přítomnost
nitrolebního krvácení!!!!**

Otřes mozku

funkční porucha, charakterizovaná různě dlouhým bezvědomím, vzniklým bezprostředně po úraze.

<http://www.morguefile.com/archive/display/610543>

Po odeznění bezvědomí může být postižený:

- zmatený
- nepamatovat si krátký časový úsek před příhodou
- event. si nepamatovat události po úraze
- stěžovat si na bolest hlavy, závratě
- postižený může zvracet

Poranění hlavy doprovázené bezvědomím

První pomoc:

- zajistíme průchodnost dýchacích cest
- při nedostatečném dýchání zahájíme umělé dýchání, příp. nepřímou srdeční masáž
- při podezření na současné poranění krční páteře bráníme rotacím, záklonu hlavy a jakýmkoliv zbytečným pohybům
- pokud nelze zajistit polohu na boku, uložíme postiženého rovně na zádech s hlavou lehce podloženou bez záklonu
- udržujeme průchodnost dýchacích cest předsunutím a trvalým držením dolní čelisti
- provádíme protišoková opatření
- zajistíme příjezd ZZS

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:CZ-U03_Prvn%C3%AD_pomoc.jpg

Otevřená mozkolebeční poranění

navíc ošetřujeme otevřenou ránu:

- cizí tělesa neodstraňujeme
- okolo rány vytvoříme obložení (tzv. věneček), které zajistí, aby se obvazový materiál nedostal přímo do rány
- šetrně přiložíme aseptický obvaz s dostatečnou krycí vrstvou

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:CZ-U03_Prvn%C3%AD_pomoc.jpg

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Boy_receiving_treatment_after_Haiti_earthquake.jpg

Pozor na volný interval!!!

svádí k podcenění závažnosti úrazu

po krátkém bezvědomí, způsobeném otřesem mozku

- postižený se probírá
- je plně kontaktní
- za minuty až hodiny **opět** upadá do bezvědomí

Poranění oka

cizí těleso v oku nezaklíněné

- šetrně ho odstraníme
 - vypláchnutím spojivkového vaku čistou vodou
 - nebo ho vyjmeme mechanicky pomocí růžku čisté textilie, např. kapesníku.

zaklíněné

- z oka nevyndáváme
- oko nevykapáváme ani nevyplachujeme
- postiženého položíme
- těleso měkce obložíme
- lehce zakryjeme obě oči
- postiženého transportujeme co nejrychleji k očnímu lékaři

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Foreign_body_in_eye.jpg

poleptání oka

- co nejrychleji odstraníme chemickou látku
- důkladně oko vyplachujeme proudem čisté tekoucí vody

popálení oka

- odstraníme co nejrychleji příčinu popálení
 - vyplachujeme spojivkový vak proudem čisté tekoucí vody
 - přiložíme vlhký obvaz
-
- přiložíme aseptický obvaz na obě oči
 - postiženého psychicky uklidňujeme
 - neprodleně zajistíme příjezd ZZS

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:CZ-IJ03_Prvn%C3%AD_pomoc.jpg

Poranění nosu

Při ošetřování taková poloha, abychom umožnili volné a dostatečné dýchání

Postižený při vědomí:

- posadit s předklonem hlavy (aby krev mohla volně odtékat)
- na čelo a do zátylku přiložíme studený obklad
- případně přiložíme na nos odsávací obvaz

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Epistaxis1.jpg>

Poranění ucha

krvácení z ucha

- při bezvědomí na ucho přiložíme odsávací obvaz
- postiženého uložíme do polohy na boku postižené strany a hlavu a ramena vypodložíme tak, aby se obvaz nedotýkal podložky
- přivoláme ZZS

Práce ve dvojicích
K zamyšlení

Čas: 3 minuty

Řešení:

Zdroje:

Beránková, M. - Fleková, A. – Holzhauserová, B.: První pomoc. Praha, Informatorium 2007.

První pomoc pro střední zdravotnické školy, Ilustr. T. Laub 2007

Krivaničová, J. a kol.: Domácí lékař. Praha, Avicenum 1991.

Zemanová, J.: První pomoc pro učitele ZŠ a SŠ. Ostrava 2006.

Janda, F.,Valta, V.: Zdravověda pro učební obor Kadeřník. Praha, Informatorium 2004.